

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: Pedagogická fakulta JU
Ústav romanistiky
Datum odevzdání posudku: 1. 6. 2009

Diplomandka: Markéta Beranová
Aprobace: učitelství Ov – FJ pro ZŠ
Vedoucí DP: Mgr. Pavel Marek, Ph.D.
Oponentka: Mgr. Kateřina Drsková, Ph.D.

Oponentský posudek diplomové práce

Mexiko a hispánská střední Amerika pohledem českých cestovatelů. Diplomová práce.
České Budějovice, 2008, 104 s.

Diplomová práce Markéty Beranové je věnována cestopisné literatuře s námětem Mexika a hispánské Střední Ameriky. Diplomandka si dala za cíl popsat historii českého cestovatelství do dané zeměpisné oblasti a dále charakterizovat cestopisnou literaturu vzniklou v souvislosti s těmito cestami.

Vzhledem k zadání a k vytyčeným cílům jde o práci širokého záběru a syntetické povahy. Diplomandka byla nucena prostudovat velké množství primární i sekundární literatury a vyřešit také některé otázky teoretické povahy, především definovat, co je to cestopis, respektive – vzhledem k neexistenci jednotné definice žánru – určit si pro potřeby své práce, co bude pod tímto pojmem rozumět a jaké texty bude tedy při svých analýzách brát v úvahu. Po posouzení různých aspektů se přiklání k definici uvedené v *Lexikonu literárních pojmů* (PAVERA, VŠETIČKA, 2002) a přidává požadavek reálnosti, který tato definice explicitně neobsahuje (tzn. že vylučuje z okruhu svého zájmu cestopisy fiktivní). Tato fáze práce byla nezbytným východiskem pro další postup. Následující kapitola pojednává o vývoji cestopisného žánru především v českých zemích. Autorka se dále zamýšlí nad výhodami a nevýhodami žánru z hlediska čtenáře.

Po této teoretické části následuje druhá kapitola, která je již věnována českým cestám po Mexiku a hispánské Střední Americe. Autorka nejprve podává stručný přehled dějin této oblasti. Škoda, že této kapitole nepředchází vymezení a charakteristika zeměpisná, vhodné by také bylo doplnit ji o mapku či mapky. Dále autorka pojednává o historii a vývoji českého cestovatelství do těchto končin, viděných prizmatem cestopisné literatury. Zmiňuje se přitom i o jiných literárních ohlasech než cestopisných ve vlastním slova smyslu. Třetí a nejrozsáhlejší kapitola diplomové práce je zaměřena na samotné cestopisy. Diplomandka vzala v úvahu téměř šedesát knih a sledovala, jakým způsobem v nich jejich autoři pojednali o několika hlavních tématech: obyvatelstvu, přírodě, památkách, tradicích a zvycích, prostředí, historii a politice, různých nevšedních zkušenostech samotných cestovatelů. Vynikají tak podobnosti i rozdíly mezi jednotlivými cestopisy, vývoj zájmu cestovatelů o ten či onen aspekt navštěvované země a konečně i vývoj samotného cestovatelství a cestopisectví.

V práci postrádám informaci, na jakém základě byl proveden výběr analyzovaných textů. Jde o všechny dostupné cestopisy? Nebo o určitou část – pokud ano, podle jakého klíče byly vybrány a jak velkou část z celkového počtu přibližně představují? Rozsáhlá bibliografie uvádí kromě těchto textů celou řadu dalších titulů, s nimiž autorka pracovala, ta je sama o sobě úctyhodná. Bohužel bibliografie není strukturovaná a proto je značně nepřehledná.

V textu práce jsou poněkud matoucí roky vydání uváděné v závorce za titulem díla (očekávali bychom, že se uvádí rok prvního vydání, ale jde o rok vydání, které měla autorka k dispozici), rozpor pak zřetelně vynikne v takových případech, jako je následující: „Martin Kabátník, který své zážitky vydal roku 1539 po názvem *Cesta z Čech do Jerusalema a do Kaira r. 1491-92 (1990)*“, s. 13.

Autorka se nevyhnula některým pravopisným, gramatickým a stylistickým chybám, mezi nejčastější patří nesprávné tvoření pasiva (např. „z tohoto důvodu mohou být jeho díla označená za cestopisy“, s. 48). Nepatříčně působí také systematické užívání hovorového obratu „kniha od...“ (např. „*Causerie z cest* (1891) od Jiřího Gutha-Jarkovského“, s. 15).

Až na uvedené drobné nedostatky je práce zdařilá v teoretické i praktické rovině, které se autorce podařilo funkčně propojit. Téma je zpracováno přehledně a s porozuměním. Vzhledem k rozsahu korpusu analyzovaných textů mají autorčina konstatování a závěry reálnou výpovědní hodnotu.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*

25. 5. 2009

Kateřina Drsková!
Mgr. Kateřina Drsková, Ph.D.